

Чурапчыга күн тахсар !

САҢА ОЛОХ

Чурапчы чыгыш халкына

ХАҢЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2014 сыл
Бэс ыйын
17
КҮНЭ
ОПТУОРУКНЬУК
№ 87
(10906)

Ыһыах — 2014

УРАТЫТЫК ЫЫТЫЛЫННА

Бэс ыйын 15 күнүгэр Маһаайы алааһыгар дьон-сэргэ тобуоруһа муһунна. Бу күн Россияга Култуура, республикабытыгар Арктика, Чурапчыга Благоустройство сылларыгар аналлаах үрүн тунах ыһыах ыһылына. Сарсыарда сайбаччы сазалыы танныбыт дьон парадтаан киридилэр. Улууһ, нэһиликтэр баһылыктара акка олорон "Куоһалы", "Киин", "Чурапчы" о.д.а. ТОС-тары, нэһиликтэр олохтоохторун батыһыннаран киин трибунага аастылар.

Улууспут баһылыга А.Т. Ноговицын, улуус Муһууһун бэрэсэдээтэлэ В.В. Гуляев, Маһа-Хангалас, Таатта улуустарын баһылыктара Н.Старостин, М.Сорова, СР спорты министриэ М.Д. Гуляев, "РИК" хампаанньа генеральнай дирижктэрин солбуйааччыта И.Н. Аммосов, "Чурапчы нэһиликтэ" МТ баһылыга С.А. Саргыдаев,

уода ыһыахынаах ыалдьыттар истиг-иһирэх аһарда тылларын бары мустубут дьонно тирэтилэр. Эһиил Чурапчы түһүлгэтэ буолуохтаах Олонхо ыһыахын улахан суолтатын, улууспут сайдыытын торумнарын, ыһыахтар үлэни-хамнаһы кылгастык сырдаттылар.

А.Т.Ноговицын улууспут социальнай-экономическай

сайдыытыгар кылааттарын иһин Л.Д. Барашкова, В.Н. Баграфова, И.И. Гуляева бо-чуоттаах бэлэстэрэ, Ф.И. Попова, Н.Н. Романова махтал сурустара, СР спорты министриэ М.Д. Гуляев Тракдан-скай килбиэти бэлэстэ М.Н. Коржанина, "РФ спордун туйгуна" ааты тустуу тренеригэр И.С. Посельскайга, сүүрүүгэ тренер А.И. Собакинга, "РФ спордун маастара" ааты Эрэл Аммосовка уонна Айсен Андреевка, Дьокуускай куорат дьаһалтатыттан Е. Похв мэр Айсен Николаев аатыттан эһэрдэ суруту, бэлэти улуус-пуг баһылыгар Андрей Тимофеевичка бар дьон ыһыахтарын тыаһынан доһуоһулаатан тут-тартаатылар.

Салгыы аар барахса аал уот аһатыы, кымыс үрдүн охторуу сизэ-туома уруукуттан уратытык, чаһыһаадык ыһытылына. Күөх чөмөр, салама тулалаах түһүлгэ сэлэли олорон, кытаалык кыргыт-

тар үнүкүүлэрин сэргин көрдүбүт. Алгысчыт В.П. Герасимов арылдьыттарын батыһыннаран кирион аал уотун күндүлэтэ, алгыс, тойук бастынын туойда.

Эһиилгэ күөһэ араас куонсурустар, ТОС-тарынан түһүлгэни көрүү өргө дьэри ыһытылыһылар Оһуохай, Ыһа-тойук Маһаайыга дуорайда, дьону-сэргэни түмэ тарта.

Наталья ПУХОВА

АТ СҮҮРДҮҮТЭ

Үрүн тунах ыһыахтыг биер саамай ыһыаһаах - ханылаах, албох киһи интэриэһин тардар тэрээһининэн ат сүүрдүүтэ буолар. Аттар барахсаттар иһин - кэлин түсүһөн, ыһаах айаһтан сылайбаһа күөн көрүстүлэр.

Бастагы сүүрдүүгэ 800 м ЖК-телевизор иһин күрэхтэстилэр. Чурапчытан Гармония (Дмитрий Осипов), Аматтан Бастык (Сергей Постников) уонна Рената (Василий Игнатьев) аттара кыриспилэр. Бу тыһааһынаах сүүрдүүгэ Гармония 56,65 сек кэлин, бастагы миэстэни ылла.

Иккис сүүрдүү — 2400 м. Кытаанах нэһиликтэги баһылыга И.И. Игнатьев убаһа туруорбуттар 3 мүн 15, 30 сек көрдөрүүлээх Дьокуускайтан Петр Протодьяконов тренердөөх Вакс ата тиистэ.

Үһүс сүүрдүү — 800 м. Чурапчытан Ытарга (Дмитрий Осипов) уонна Хангалас улууһун ата Виктория (Иван Ушницкий) тыһааһынаах кыриспилэр кыайыһылааһын Ытарга тартыста. Киһи хаһаайына "СУ-98" ХЭТ генеральнай дирижктэ Д. Поисеев туруорбут "Минский" мотоцик-лынан, үөрүүлэрэ үтүс.

Төрдүс сүүрдүү — 3200 м. Саамай уһун дистанцияга Хангалас улууһун

ата Былан (Петр Протодьяконов) араллээхтик бастаан, Хонтоһо нэһили-этин баһылыга Д.Д. Дьячковскай туруорбут убаһатын ылла.

Бэһис 1000 миэстэрэ сүүрдүүгэ "Туймаада-Лизин" туруорбут "Син-тай" тыһаахтарын Дмитрий Осипов тренердөөх чурапчылар аттара Саара кыайыһы ситистэ.

Саамай кэтэһиилээх сүүрдүүнэн 1600 м буолла. Манна улуус дьаһалта-та туруорбут "Лада-Гранд" массыына иһин долгутуулаах, элпизтинэстээх күрэх буолла. Үс ат сүүрдүтүтүн үһүн тэһэ сырсан, биэтэксэ чу-гаһаан иһэн, Хангалас улууһун ата Ле-тописец умса баран түһөн, үһүс буол-ла. Онтон кыайыһылаах аатын Иван Ушницкий тренердөөх Хангалас улууһун ата Непарх сүктэ.

Улуус дьаһалтата ат сүүрдүүгүтүр убуһун көмөлөспүт Хатылы, Болтоһо, Чыаптара, Одьулуун, Чурапчы нэһиликтэрин урбааньыттарыгар, "Чурапчы автодор" салайааччытыгар, "У Ёгора" маһыһын хаһаайыттары-гар, "Эрэл" такси сулууспатыгар, "Дьүөгэ" иистэһэр сыһаһа уонна "Хаар айаһа" хамаандатыгар махталын тир-дэр.

Ирина БАРАНКЕВИЧ

Ыһыах — 2014

Күүстээри күүстээх, бэрдэ бэрт баһыйда

Улуус киинигэр сүрүйааччы Г.И. Макаров-Дьуон Дьаһылы төрөөбүтэ, Холтоҥо нэһилиэгэ төрүттэммитэ В.С. Яковлев-Далан аатынан Кытаанах орто оскуолата төрүттэммитэ 100 сылларын аналлаах Ыһыах дьону-сэргэни улаханньык сэһээрдикит дьаһалынан "Тоҕус томтор ооньуулар" дьээн спортивнай күрэхтэһии буолла. Күөн көрсүү эр дьонго Саха Республикатын мас тардыһыы федерациятын вице-президеңа Чурапчы улуусун бочуоттаах попечителэ, Саха Республикатыгар спорт түөрт көрүҥүнүгэр спорт маастара, "Мистер Норд" анал аат хаһаайына, Саха Республикатыгар мас тардыһыыга элбэх төгүллээх чемпионо, Саха сиригэр XX-с үйэ бастыҥ спортсмена Степан Алексеев аатыгар Ыһыаһына.

Тоҕус көрүҥтэ Ыһыаһы-быт күрэхтэһии иккис күн буолла. Спортсменнар бастагы күн "Боотур Уус" стадионуга түөрт көрүҥтэ тутум эрпиргэ, кыас экстремитигэр, ох саананыһыа, үс төгүл үс ойууга күөн көрүстүлэр. Итинэн тутум эрпиргэ, кыас экстремитигэр Петр Старостин (Чурапчы), ох саанан Ыһыага Георгий Макаров (Амма), үс төгүл үс ыстаныага Виталий Васильев (Ньурба) бастаатылар. Бу күн түмүгүнэн 8 очукуулаах Петр Старостин кыахтаахтык иккис түстэ. Иккис 14 очукуулаах Алексей Кутуков (Нам), үһүс 15 очукуулаах Дмитрий Саввинов (Чурапчы) испиттэрэ.

Иккис күнүгэ Маһаайыга кыас түһүлгэ 5 көрүҥтэ-байыны билиһиннэригэ, өһөс торбоско, хапсадайга, мас тардыһыһыгар, бэрэбинэни көтөбүүтэ кииристилэр. Ыһыах сана оһоһуллубут помыст илбигэр манньык күрэхтэһиилэри уоттаахтык-күүстээхтик комментарийды-ыр улуустуугар спорду пропагандалааччылартан биэр бастыҥнара А. В. Ефремов күрэхтэһии хаамыһытын сийилик быһааран салайан Ыһыага. Күрэхтэһии үөрүүлээх аһылыһыһыгар Саха Республикатын физическэй культуурага уонна спорка министиэре М. Д. Гуляев, Чурапчы улуусун баһылыга А. Т. Ноговицын, Чурапчы нэһилиэгин баһылыга С. А. Саргыдаев, күрэхтэһии кылаабынай судьуйага Н. Н. Гуляев ээрдэ тылы эттигэр.

Бастагы түһүмэххэ байылар билиһиннэрэ, күрэхтэһии кыттыһылаахтара-9 эр бэртэ-

рэ, кырдык даһыны, тон маһы тосту тутар быһыһастар быһыһаахтар, сулаабыт тиит курдук сотолоохтор көрөөччүлэр Ыһыаһын тыаһынан доһуоһоллатан би-ир-биэр тахсан испиттэр. Кинилэр кимнээхтэрий? Данил Николаев (Чурапчы, Мырыла), орто, уһун дистанцияларга республика чемпионо, призера, хотуту многоборьега спорт маастара Дмитрий Саввинов (Чурапчы, Чакыр), Михаил Нико-

А. Кутуков, А. Николаев

лаев (Чурапчы, Мырыла), Чэпчэки атлетикага спорт маастара, "Тоҕус томтор" ооньууларын иккис төгүллээх кыайыһылааҥа Петр Старостин, Антон Тойтонов (Нам), Георгий Макаров (Амма), мас тардыһыһыгар, хапсадайга спорт маастара, Дьыһын ооньууларын кыайыһылааҥа Любомир Николаев (Уһуэ Бүлүү), атах ооньууларын спорт маастара, бу көрүҥтэ республика хас да төгүллээх абсолютнай чемпионо Виталий Васильев (Ньурба), соторутааҕыта Ыһыаһыбыт Иван Белолобский аатынан

бүтэйдии холбонмут быаны эһил бастарыгар кэтэн баран, кинилэринэн тардан анал бөлүгэ илдьэллэр эбэтэр быаны мүчү тардан ылаһаллар. Ким бөрү сүрүннээҥэ, өсөһөр күүстээҥэ, илиитигэр тирэхтээҥэ быһаарыһыһа. Сорохтор дьэһиорун тутта дьулуручту тардан бизэһиэрин булчулар, сорохтор быаны төлө тардан ыһыһаллар, сорохтор олус уһуннук өсөһөн, дьирээһиһэн сыттылар. Холбур, Михаил Николаев Виталий Васильев-тыһын омунаахтааха уонча мүнүүтүн быһа тардыһыһалар. Түмүккэ Виталий мооньуттан быата төлө барда. Финалга Георгий Макаровы уонна Алексей Кутукову кыайталааһына Любомир Николаев кы-

А. Николаев

курдук кэстөр, Алексей Кутуков даһыны хаалсыбата. Оттон маастар Любомир Николаев атаһа тоһиһи, хапсадайыһыны, атын да хапсадай албастарын олус бэркэ туттар эбит. Антон Тойтоновы бүтэһик сөкүүндэлэргэ систээн түһэрдэ. Финалга Алексей Кутуков

Бүтэһик бэрэбинэни көтөбүү күрэхтэһиһтэ бэрт эрийсигилээхтик барда. Уолаттар 105 кг бэрэбинэни саныларын сүтүн ыраахха илдьэргэ күрэхтэһиттэр. Маньаха 201 м 71 см илдьибит Любомир Николаев кыайыһылаарынан буолла. Алексей Кутуков 200 м

Любомир Николаевы сэрэтинэн кыайан чемпионуна буолла. Үһүс миһэстэни Антон Тойтонов ылла.

Мас тардыһыһыгар Георгий Макаров, Алексей Кутуков, Любомир Николаев, Антон Тойтонов дьэһиорун 2.0 ахсаанна тутта тыһытан, финалга тийдирдэр. Кутуков Макаров-тыһын тардыһыһыгар Алексей кинигин туһулуппата, 2.0 ылла. Николаев Тойтоновы 2.0 баһыйда. Георгий Макаров Любомир Николаев-тыһын киирсигилэригэр бастагы тар-

19 см тиздэн иккис буолла. Маньаха Любомир сэрэбизгэ табылыһыһытын эһиһхэ наада. Кини Алексей кинигиттэн көтөһөн, кини көрдөрүүтүн контуруолга тутан кыранан чорбойдо. Үһүс миһэстэни 145 м 86 см илдьибит Георгий Макаров ылла. Бу түһүмэххэ Дмитрий Саввинов олус үчүтэйдик кыттан, көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ыла-ыйаһына 57 эрэ килэ да буоллар, 135 м 12 см ыраахха илгэ. Атын да көрүҥнэргэ ситиһилээхтик кыттыһа.

С. А. Саргыдаев, Н. Н. Гуляев

Гел Михайловна Слетцова,
педагог, үлэ бэтэрсинэ.

Хаймат бичээк багцны нэмэлт хуудас: 16 х 00 м. Бичээк багцын нэмэлт хуудас: 16 х 00 м. "Сана олох" редакцннн-издательскнй хэлбэлхүүк 16.06.2014 с. афсетк бичээтннн. Аадмрнн: 678670, Чурелчн снл., Карл Маркс уул., 26 "б". Индекс: 54907. Хаймат нэдлээс уст: олтурунхүүк, члплрнн уонн субуотата тхсээ.